

Қазақстан Республикасы
Стратегиялық жоспарлау
және реформалар агенттігі
Ұлттық статистика бюросы

Сапа бойынша есеп

2022 жылғы Қазақстан Республикасындағы халықтың
тұрмыс сапасы

Мазмұны

- S.1 Байланыс деректері
- S.2 Өзектілік-кіріспе
- S.3 Мета деректерді жаңарту
- S.4 Статистикалық ақпаратты ұсыну
- S.5 Өлшем бірлігі
- S.6 Есепті кезең
- S.7 Құқықтық негіз
- S.8 Құпиялылық және деректерді қорғау
- S.9 Жарияланымдар саясаты
- S.10 Тарату жиілігі
- S.11 Тарату форматы, қолжетімділік және нақтылық
- S.12 Құжаттаманың қолжетімділігі
- S.13 Сапаны басқару
- S.14 Өзектілік
- S.15 Дәлдік және сенімділік (байқау түрін ескеру мен толтырылады)
- S.16 Уақтылы және ұқыптылық
- S.17 Салыстырмалылық
- S.18 Келісушілік
- S.19 Жүктеме
- S.20 Деректерді қайта қарау
- S.21 Статистикалық деректерді өңдеу
- S.22 Ескерту

S.1 Байланыс деректері

S.1.1 Ұйым

Қазақстан Республикасы Стратегиялық жоспарлау және реформалар агенттігінің Ұлттық статистика бюросы

S.1.2 Құрылымдық бөлімше

Еңбек және тұрмыс деңгейі статистикасы департаменті

S.1.3 Байланыс адамының аты

Керейбаева Самал Байзаққызы

S.1.4 Жауапты құрылымдық бөлімше басшысының аты

Наталья Евгеньевна Белоносова

S.1.5 Байланыс тұлғасының пошталық мекенжайы

010000, Нұр-Сұлтан қ., Есіл өз. сол жағалауы, Мәңгілік Ел 8 көшесі,
Министрліктер үйі, 4- кіреберіс

S.1.6 Байланыс адамының пошталық мекенжайы

s.kereibayeva@aspire.gov.kz

S.1.7 Байланыс адамының телефоны

+7(7172) 74-98-06

S.2 Өзектілік-кіріспе

Тұрмыс сапасы ұғымы адамның тұрмыс жағдайларын, сондай-ақ адамдардың жоғары дамыған қажеттіліктері мен мүдделері кешенінің даму деңгейі мен қанағаттану дәрежесін көрсетеді. Тұрмыс сапасы объективті және субъективті компоненттерді қамтиды, соңғысының маңыздылығы жақында айтарлықтай өсті. Тұлғаның субъективті әлауқаты мынадай негізгі индикаторларды қамтиды: халықтың өміріне, тұрмыс жағдайларына, денсаулығына, қаржылық жағдайына, тұратын тұрғын үй сапасына, ауыз судың сапасына, бос уақыттың болуына және басқа да өмірлік маңызды ресурстарға қанағаттану деңгейі.

S.3 Метадеректерді жаңарту

S.3.1 Жаңартылған мета деректерді соңғы растау

S.3.2 Метадеректерді соңғы орналастыру

S.3.3 Метадеректерді соңғы жаңарту

S.4 Статистикалық ақпаратты ұсыну

S.4.1 Деректерді сипаттау

Сапа бойынша есеп жылына бір рет жүргізілетін халықтың тұрмыс сапасын зерттеу бойынша жасалды. Бұл зерттеуде зерттеледі:

1. «Бағыттар бойынша тұрмыс сапасын субъективті бағалау» - респонденттердің өміріне, тұрмыс жағдайларына, денсаулығына, қаржылық жағдайына, тұратын тұрғын үй сапасына, ауыз судың сапасына, бос уақыттың болуына, оның ішінде денсаулық сақтау, білім беру саласындағы мемлекеттік қызметтерге және тұрмыс деңгейінің басқа аспектілеріне қанағаттану деңгейлері.
2. «Бағыттар бойынша тұрмыс сапасын объективті бағалау» - материалдық қамтамасыз ету деңгейі, өз табысын, азық-түлік қауіпсіздігін бағалау және т.б.
3. «Үй шаруашылықтарының айыру түрлері бойынша сипаттамасы».
4. «Балалардағы айыру түрлері бойынша үй шаруашылықтарының сипаттамасы».

S.4.2 Жіктеу жүйесі

Үй шаруашылықтарын тұрмыс бойынша зерттеуде қандай да бір жалпы қабылданған жіктемелер пайдаланылмайды, алайда ҚР СЖРА Ұлттық статистика бюросының басшылығымен бекітілген белгілі анықтамалықтар пайдаланылады.

S.4.3 Секторлық қамту

Халықтың тұрмыс сапасын тексеруге жалпы коммуналдық пәтерлерде, жатақханаларда, қарттар мен мүгедектерге арналған интернаттарда, балалар үйлерінде, түрмелерде, қонақ үйлерде, діни қауымдастықтарда және басқа да осыған ұқсас тұрғын үйлерде тұратындарды қоспағанда, тұрғын үй-жайлардың барлық түрлерінде тұратын үй шаруашылықтары кіреді.

S.4.4 Статистикалық тұжырымдамалар және анықтамалар

- 1) жалпымемлекеттік статистикалық байқау Қазақстан Республикасында халықтың тұрмыс сапасы бойынша негізгі көрсеткіштерді қалыптастыру

мақсатында ұйымдастырылған.

2) үй шаруашылығы - бірлесіп тұратын, өз табыстары мен мүлкін толық немесе ішінара біріктіретін және тауарлар мен көрсетілетін қызметтерді бірлесіп тұтынатын бір немесе одан да көп жеке тұлғалардан тұратын экономикалық субъект

3) халықтың тұрмыс сапасы бойынша зерттеп - қараудың респонденті 15 және одан жоғары жастағы үй шаруашылығының бір мүшесі болып табылады;

4) құралдар жинағы: «Халықтың тұрмыс сапасы» статистикалық нысаны (индексі D002, жиілігі жылына бір рет);

5) Бақылау түрі: іріктеп тексеру;

б) респонденттердің есепті кезеңнің 10-11 наурызын (қоса алғанда) ұсыну мерзімі. Нысанның соңғы қайта қаралуы 2021 жылы болды, статистикалық нысан ҚР СЖРА Ұлттық статистика бюросының интернет-ресурсында орналастырылды (www.stat.gov.kz) респонденттерге арналған бөлімде // 2022 жылға арналған статистикалық нысандар // жылдық Нысандар.

S.4.5 Статистикалық объект

Зерттеудің объектісі үй шаруашылығы болып табылады.

S.4.6 Бас жиынтық (зерттеу бірлігін іріктеу қағидаты)

Жалпы жиынтыққа коммуналдық пәтерлерде, жатақханаларда, қарттар мен мүгедектерге арналған интернаттарда, балалар үйлерінде, түрмелерде, қонақ үйлерде, діни қауымдастықтарда және басқа да осыған ұқсас тұрғын үйлерде тұратындарды қоспағанда, тұрғын үйдің барлық түрлерінде тұратын үй шаруашылықтары кіреді. Іріктеудің соңғы бірлігі үй шаруашылығы болып табылады, ол сонымен қатар зерттеу бірлігі болып табылады. Үй шаруашылықтарының іріктемелі жиынтығы іріктеме қалыптастыру сатыларының әрқайсысында стратификация және кездейсоқ іріктеу рәсімдерін пайдалана отырып, екі сатылы ықтималдық (кездейсоқ) іріктеу әдісімен қалыптастырылады. Стратификация рәсімі халықтың стратификациясының аумақтық ерекшеліктерін барабар

көрсететін үй шаруашылықтарының өкілді іріктемелі жиынтығын қалыптастыруға бағытталған. Іріктеу көлемі 12 мың үй шаруашылығын құрайды. Үй шаруашылықтарының іріктемелі жиынтығын қалыптастыру аумақтық қағидат бойынша 1999 жылғы Қазақстан Республикасының Ұлттық халық санағының қорытындысы бойынша құрылған тұрғын үй-жайлар тізілімінің (тізімінің) базасында жүргізілді. Үй шаруашылықтарының іріктемелі жиынтығын қалыптастырудың негізгі көзі «тұрғын үй қорының статистикалық тіркелімі» ақпараттық жүйесі, "е-Статистика" интеграцияланған ақпараттық жүйесінің құрамдас бөлігі болып табылады. Желі республикалық және облыстық деңгейде өкілдік етеді.

**Халық және үй шаруашылықтарының жалпы саны бойынша
01.01.2022 ж. жағдай бойынша жиынтықтар**

	Бас жиынтық бойынша халықтың саны, адам*			Бас жиынтық бойынша үй шаруашылықтарының саны, үй шаруашылығы**		
	барлығы	қалалық жер	ауылдық жер	барлығы	қалалық жер	ауылдық жер
Қазақстан Республикасы	19 086 140	11 316 340	7 769 800	5 585 651	3 604 043	1 981 608
Ақмола	733 970	349 390	384 580	250 089	129 211	120 878
Ақтөбе	906 816	652 690	254 126	245 244	181 813	63 431
Алматы	2 107 900	459 671	1 648 229	612 150	147 910	464 240
Атырау	668 240	363 100	305 140	153 225	88 855	64 370
Батыс Қазақстан	665 988	352 105	313 883	190 893	107 509	83 384
Жамбыл	1 150 057	460 273	689 784	296 632	126 564	170 068
Қарағанды	1 372 115	1 098 260	273 855	438 679	361 662	77 017
Қостанай	857 905	504 708	353 197	326 182	206 482	119 700
Қызылорда	788 517	332 688	455 829	165 069	74 208	90 861
Маңғыстау	741 023	298 745	442 278	171 461	83 246	88 215
Павлодар	747 091	528 273	218 818	235 882	171 317	64 565
Солтүстік Қазақстан	537 061	252 505	284 556	198 928	95 101	103 827
Түркістан	2 075 404	433 780	1 641 624	399 109	94 947	304 162
Шығыс Қазақстан	1 356 439	852 538	503 901	512 993	346 103	166 890
Нұр-Сұлтан қ.	1 239 886	1 239 886	-	398 547	398 547	-
Алматы қ.	2 024 989	2 024 989	-	683 658	683 658	-
Шымкент қ.	1 112 739	1 112 739	-	306 910	306 910	-

*Байқоңыр қаласының халқының санын қоспағанда демографиялық статистиканың деректері

**Орташа үй шаруашылықтары бойынша орта көрсеткіштерді қалыптастыру үшін есептеу жолымен анықталды

S.4.7 Аумақтық қамту

Іріктеп тексеру Қазақстан Республикасының бүкіл аумағын (облыстар мен Республикалық маңызы бар қалалар, астана) қамтиды.

S.4.8 Қамту уақыты

Халықтың тұрмыс сапасы бойынша үй шаруашылықтарын іріктеп тексеру 2015 жылдан бастап жылына бір рет жүргізіледі.

S.4.9 Базалық кезең

Қолданылмайды.

S.5 Өлшем бірлігі

Пайыз.

S.6 Есепті кезең

Жылына бір рет.

S.7 Құқықтық негіз

S.7.1 Құқықтық база

1. «Мемлекеттік статистика туралы» Қазақстан Республикасының 2010 жылғы 19 наурыздағы №257-IV Заңы.
2. Қазақстан Республикасы Статистика агенттігі төрағасының 2010 жылғы 9 шілдедегі №173 бұйрығымен бекітілген Респонденттердің алғашқы статистикалық деректерді ұсыну қағидалары.
3. Қазақстан Республикасының Стратегиялық жоспарлау және реформалар агенттігі Ұлттық статистика бюросы басшысының бұйрығымен Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен бекітілетін статистикалық жұмыстар жоспары.
4. Қазақстан Республикасы Стратегиялық жоспарлау және реформалар агенттігі Ұлттық статистика бюросы басшысының бұйрығымен бекітілетін Ресми статистикалық ақпаратты тарату графигі.
5. Қазақстан Республикасы Статистика агенттігі төрағасының 2010 жылғы 2 шілдедегі № 168 бұйрығымен бекітілген Деректер базаларын сәйкестендірілмеген түрінде ғылыми мақсаттарда ұсыну және пайдалану қағидалары. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2010 жылғы 13 тамызда тіркелген.
6. Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігі Статистика комитеті төрағасының 2015 жылғы 14 желтоқсандағы №202 бұйрығымен бекітілген Тұрмыс деңгейін зерттеу бойынша үй шаруашылықтары іріктемесін құру әдістемесі.

7. Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігі Статистика комитеті төрағасының 2020 жылғы 02 шілдедегі №31 бұйрығымен бекітілген Тұрмыс деңгейі бойынша үй шаруашылықтарының іріктемелі зерттеуін ұйымдастыру және өткізу жөніндегі әдістеме.

Барлық әдістеме ҚР СЖРА ҰСБ сайтында орналастырылған www.stat.gov.kz "әдістеме" бөлімінде // үй шаруашылығын зерттеу және өмір сүру деңгейінің статистикасы.

Статистикалық құралдар ҚР СЖРА ҰСБ барлық құрылымдық бөлімшелерімен келісілген.

S.8 Құпиялылық және деректерді қорғау.

S.8.1 Құпиялылық саясаты

1) «Мемлекеттік статистика туралы» Қазақстан Республикасының 2010 жылғы 19 наурыздағы Заңының 8-бабына сәйкес респонденттер ұсынатын деректердің құпиялылығы мен қорғалуына кепілдік қамтамасыз етіледі.

2) Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 29 қазандағы № 183 Кәсіпкерлік кодексінің 28-бабы коммерциялық құпияны құрайтын ақпаратты қорғауды қамтамасыз етеді.

3) Қазақстан Республикасы Стратегиялық жоспарлау және реформалар агенттігі Ұлттық статистика бюросы басшысының 2021 жылғы 10 ақпандағы № 20 бұйрығымен бекітілген Ақпараттық қауіпсіздік саясаты (бұдан әрі—Саясат) Бюроның ақпараттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету саласындағы мақсаттарын, міндеттерін, басқару принциптері мен практикалық тәсілдерін айқындайды. Саясаттың негізгі мақсаты ресми статистикалық ақпараттың қолжетімділігін, Бюроның есептеу техникасы құралдарында өңделетін және сақталатын ақпараттың құпиялылығын оның тұтастығы және теңтүпнұсқалығы шартында қамтамасыз ету болып табылады.

S.8.2 Құпиялылық–деректермен жұмыс істеу

1) Қазақстан Республикасы Статистика агенттігі төрағасының 2010 жылғы 2 шілдедегі № 168 бұйрығымен бекітілген Деректер базаларын сәйкестендірілмеген түрінде ғылыми мақсаттарда ұсыну және пайдалану қағидалары. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2010 жылғы 13 тамызда № 6388 болып тіркелген.

2) Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігі Статистика комитеті төрағасының 2020 жылғы 2 шілдедегі №31 бұйрығымен бекітілген Тұрмыс деңгейі бойынша үй шаруашылықтарының іріктемелі зерттеуін ұйымдастыру және өткізу жөніндегі әдістеме.

Халыққа сауалнама арнайы дайындалған интервьюерлермен сұхбат жүргізу әдісімен, олардың үй шаруашылықтарына баруы және респонденттердің статистикалық нысандарды өз бетінше толтыруы арқылы жүзеге асырылады. Әрбір интервьюермен ақылы қызмет көрсету шарты жасалады. Шарттың маңызды талаптарының бірі «күпиялылық» деген 4-бөлім болып табылады, онда «осы Шартты орындау барысында респонденттерден алынған бастапқы статистикалық деректер күпия болып табылады. Тараптар шарт бойынша (Тапсырыс беруші және Интервьюер) бастапқы статистикалық деректерге осы Шарт бойынша міндеттемелерді орындауға тікелей қатысатын тұлғаларға ғана, сондай-ақ құзыреті шегінде тиісті тұлғаларға оларды тарату жөніндегі Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен қол жеткізуді қамтамасыз етеді. Бұл күпиялылық туралы ереже Шарттың бүкіл қолданылу мерзімі ішінде де, ол тоқтатылғаннан (бұзылғаннан) кейін де қолданылады».

Интервьюерлерден басқа бастапқы статистикалық деректерге үй шаруашылықтарына тексеру жүргізуді қамтамасыз ететін және интервьюерлердің жұмысын бақылауды жүзеге асыратын аумақтық статистика органының қызметкерлері, сондай-ақ «Қазақстан Республикасы Стратегиялық жоспарлау және реформалар агенттігі Ұлттық статистика бюросының Алматы қаласы бойынша ақпараттық-есептеу орталығы» ШЖҚ РМК салалық бөлімшесінің қызметкерлері

қызметтік міндеттеріне сәйкес қол жеткізе алады.

S.9 Жарияланымдар саясаты

S.9.1 Жарияланым күнтізбесі

«Мемлекеттік статистика туралы» Қазақстан Республикасының 2010 жылғы 19 наурыздағы №257-IV Заңының 26-бабы 1,2-тармақтарына сәйкес. Ресми статистикалық ақпаратты тарату графигі ҚР СЖЖРА ҰСБ www.stat.gov.kz сайтында Негізгі // Негізгі құжаттар бөлімінде орналастырылған.

S.9.2 Графикке қол жеткізу

Ресми статистикалық ақпаратты тарату графигі ҚР СЖРА ҰСБ www.stat.gov.kz сайтында Негізгі // Негізгі құжаттар бөлімінде орналастырылған.

S.9.3 Пайдаланушы үшін қолжетімділік

Ресми статистикалық ақпарат Ресми статистикалық ақпаратты тарату графигіне сәйкес Статистикалық жұмыстар жоспарында көзделген көлемде таратылуға жатады. Мемлекеттік статистика органдары пайдаланушыларға бірмезгілде қолжеткізуге тең құқықтарды және мемлекеттік статистика органдарының интернет-ресурсында орналастыру арқылы сапалы әкімшілік статистикалық ақпаратты және статистикалық әдіснаманы қамтамасыз етеді. ҚР СЖЖРА Ұлттық статистика бюросының сайты - www.stat.gov.kz. Ресми статистика // Салалар бойынша //Тұрмыс деңгейі статистикасы// Бюллетеньдер

S.10 Тарату жиілігі

Жылына бір рет

S.11 Тарату форматы, қолжетімділік және нақтылық

S.11.1 Жаңалықтарды жариялау

Баспасөз релизі: «Қазақстан Республикасындағы халықтың тұрмыс сапасы» (жылына бір рет).

S.11.2 Жарияланымдар

«Қазақстан Республикасындағы халықтың тұрмыс сапасы» статистикалық бюллетені ҚР СЖРА Ұлттық статистика бюросының

Интернет-ресурсында ресми статистика // салалар бойынша // тұрмыс деңгейінің статистикасы // бюллетеньдер бөлімінде орналастырылған.

S.11.3 Онлайн деректер базасы

Халықтың тұрмыс сапасы бойынша статистикалық деректер «Талдау» Ақпараттық-талдау жүйесіне түсірілмейді.

S.11.3.1 АС1.Деректер кестесі-кеңестер

Іске асырылмаған.

S.11.4 Микро деректерге қолжетімділік

Деректер қорын сәйкестендірілмеген түрінде ұсыну Қазақстан Республикасы Статистика агенттігі төрағасының 2010 жылғы 2 шілдедегі №168 бұйрығымен бекітілген (Қазақстан Республикасы Стратегиялық жоспарлау және реформалар агенттігі Ұлттық статистика бюросының www.stat.gov.kz сайтында орналастырылған) Деректер базаларын сәйкестендірілмеген түрінде ғылыми мақсаттарда ұсыну және пайдалану қағидаларымен реттеледі.

S.11.5 Өзгеде

Мақалалар тоқсан сайын «Экономика және статистика» ғылыми - ақпараттық журналында жарияланады

S.11.5.1 АС2. Метадеректер–кеңестер

Іске асырылмаған.

S.12 Құжаттаманың қолжетімділігі

S.12.1 Әдіснама бойынша құжаттама

1) «Статистика бойынша әдіснамалық ережелер» 2018 жылғы, толықтырылған төртінші басылымы, ҚР СЖРА Ұлттық статистика бюросының www.stat.gov.kz интернет-ресурсында, «Әдіснама» бөлімінде орналастырылған;

2) Қазақстан Республикасы Статистика агенттігі төрағасының 2010 жылғы 2 шілдедегі № 168 бұйрығымен бекітілген Деректер базаларын сәйкестендірілмеген түрінде ғылыми мақсаттарда ұсыну және пайдалану қағидалары. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2010 жылғы 13 тамызда № 6388 болып тіркелген;

3) Тұрмыс деңгейін зерттеу бойынша үй шаруашылықтары іріктемесін құру әдістемесі ҚР ҰЭМ СК төрағасының 2015 жылғы 14 желтоқсандағы № 202 бұйрығымен бекітілген.

4) Тұрмыс деңгейін бойынша үй шаруашылықтарының іріктемелі зерттеуін ұйымдастыру және өткізу әдістемесі» Ұлттық экономика министрлігі Статистика комитеті төрағасының 2020 жылғы 2 шілдедегі № 31 бұйрығымен бекітілген. ҚР СЖРА ҰСБ www.stat.gov.kz сайтында «Әдістеме»// Тұрмыс деңгейі және үй шаруашылықтарын зерттеу статистикасы бөлімінде бөлімінде орналастырылған.

S.12.2 Сапа бойынша құжаттама

1. ҚР СЖРА Ұлттық статистика бюросы басшысының 2020 жылғы 16 қарашадағы бұйрығымен бекітілген Сапа саласындағы саясат;

2. Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігі Статистика комитеті төрағасының 2015 жылғы 30 наурыздағы №53 бұйрығымен бекітілген Мемлекеттік органдардың статистикалық ақпаратты түзу үдерісін сипаттаудың үлгілік әдістемесі;

3. Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігі Статистика комитеті төрағасының 2018 жылғы 23 мамырдағы №63 бұйрығымен бекітілген Ресми статистикалық ақпараттың сапасын бағалау әдістемесі.

S.13 Сапаны басқару

S.13.1 Сапаны қамтамасыз ету

Ересек халықтың темекі тұтынуы туралы деректердің сапасы және анықтығы жалпы мақұлданған рәсімдермен құпталады:

- алғашқы есепке алудың негізгі принциптерін сақтау;
- стандартты статистикалық жіктелімдерді қолдану;
- алғашқы деректердің анықтығын растау үшін респонденттерден қосымша ақпарат алу мүмкіндігі бар;
- іріктемелі жиынтықтық ротациясы;
- деректер сапасын жақсарту, статистикалық нысанды толтырудың дұрыстығын тексеру және статистикалық нысанның кейбір сұрақтары бойынша жауаптардың болмауын төмендету мақсатында электрондық

форматты алғашқы деректерді енгізу деңгейінде анықтықты тексеру белгіленген, сондай алғашқы статистикалық ақпаратты өңдеу бойынша бағдарламалық статистикалық қамтамасыз етуге әртүрлі форматтық-логикалық бақылаулар енгізілген.

S.13.2 Сапаны бағалау

D002 «Халықтың тұрмыс сапасы» статистикалық нысаны халықаралық сарапшылардың пікірлерін ескере отырып өзектендірілді. Сонымен қатар, Қазақстандағы көпөлшемді кедейлікті зерделеу мақсатында бұл статистикалық нысан Еуропалық Одақтың кірістер мен өмір сүру жағдайлары бойынша статистика құралдары (The European Union Statistics on Income and Living Conditions (EUSILC)) мәселелерін ескере отырып қайта қаралды.

S.14 Өзектілік

S.14.1 Пайдаланушылардың қажеттіліктері

Ақпаратты пайдаланушылар: мемлекеттік органдар, жеке және заңды тұлғалар, Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығының мемлекетаралық статистикалық комитеті, Еуразиялық экономикалық комиссия, БҰҰ.

S.14.2 Пайдаланушылардың қанағаттанушылығы

«Пайдаланушыларға сауал салу» Q-002 сауалнамасына сәйкес ресми статистикалық ақпаратты пайдаланушыларға жыл сайын сауал салу жүргізіледі.

S.14.3 Толықтығы/R1.Деректердің толықтығы-үлес

Халықтың өмір сүру сапасын бақылау үй шаруашылықтарының бюджеті бойынша негізгі зерттеу модулі болып табылады, респонденттер тобы бірдей. Үй шаруашылықтарының іріктемесі жыл басына жыл сайын тексерілетін үй шаруашылықтарының жалпы санының 1/3 бөлігін ротациялаумен (іріктемені жаңарту) қалыптастырылады. Яғни, жыл сайын үй шаруашылықтарының 1/3 бөлігі іріктемеден шығарылады және басқаларына ауыстырылады. Осылайша, 3 жылдан кейін үлгінің толық жаңартылуы болады. Іріктеу көлемі 12000 үй шаруашылығын құрайды. 2022 жылы сауалнамаға 15 жастан асқан немесе 2007 жылдың ақпанынан

кешіктірмей туылған 11939 үй шаруашылығының бір мүшесі қатысып, тексерілетін үй шаруашылықтарының жергілікті каталогынан (ӘАҮШЖ) іріктеліп алынды. D 002 сауалнамасы бойынша сұрақтарға жауап бермеген респонденттердің үлесі 0,51% құрайды. Негізгі себептер респонденттің басқа мекен-жайға, басқа елге тұрақты тұрғылықты жеріне көшуі, қайтыс болуы, түзеу мекемелерінде болуы, денсаулық жағдайына байланысты атаулы әлеуметтік көмек алмауына байланысты бас тартуы болып табылады. Табылмаған респонденттер (үй шаруашылықтары) жоқ.

S.15 Дәлдік және сенімділік (байқау түрін ескерумен толтырылады)

S.15.1 Жалпы дәлдік

Тұрмыс деңгейін зерттеу бойынша үй шаруашылықтары іріктемесін құру әдістемесі (бұдан әрі – Әдістеме) 2010 жылға арналған «Тұрмыс деңгейін бағалау бойынша үй шаруашылықтарын зерттеу үшін жаңа іріктемені әзірлеу» бірлескен экономикалық зерттеу жобасын іске асыру шеңберінде Дүниежүзілік банк сарапшыларының ұсынымдары негізінде әзірленген.

Осы Әдістеме әлемдік тәжірибеде қабылданған іріктемені құру әдістеріне сәйкес келеді және сапалы статистикалық деректер алуды қамтамасыз етеді.

Үлгі мөлшері шығындардың оңтайлы үйлесімі принципі мен берілген нәтижелер дәлдігінің критерийлері негізінде анықталады.

Статистикалық бағалаудың дәлдігінің көрсеткіштері ретінде стандартты іріктеу қатесі және стандартты салыстырмалы іріктеу қатесі қолданылады.

СҚ келесі формула арқылы анықталады:

$$SE = \frac{\delta\sqrt{Deff}}{\sqrt{n}} \quad (1)$$

мұндағы,

SE – іріктеменің стандартты қатесі;

δ – дисперсия;

Deff – іріктеме дизайнының ықпалы (қала және ауыл үшін сәйкесінше 1.0

және 2.0 құрайды);

n – іріктеме көлемі.

Қала және ауылға арналған (Deff) іріктеу дизайнының ықпалы сәйкесінше 1.0 және 2.0 құрайды. Осы болжамға сүйене отырып ССҚ есептеледі. Қалалық жерлерге арналған Deff-1.0 болжамы үлкен қалалар едәуір шағын аумақтық бірліктерге бөлінбейтіндіктен, зерттеу қалалық кластерлерінің кездейсоқ іріктемеге жақындауымен түсіндіріледі. Deff-2.0 болжамы ауылдық жерлерде тек басқа елдердің тәжірибесіне негізделеді.

2022 жылғы халықтың өмір сүру сапасы бойынша іріктемелі зерттеу нәтижелерін бағалаудың дәлдік көрсеткіштері

	Іріктеп тексеру бойынша алынған деректер өмір сапасы бойынша (11 939 респондент)*	Стандартты қате, %	Салыстырмалы стандартты қате,%	Шекті қате,%
Жалпы халықтың өз өміріне қанағаттануын бағалау (1-10 балл шәкілі бойынша)	7,6	0,0319	0,42	0,0626

*Басты жиынтыққа таралумен бірге

S.15.2 Іріктеме қатесі-индикаторлар/A1.

Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігі Статистика комитеті төрағасының 2015 жылғы 14 желтоқсандағы № 202 бұйрығымен бекітілген Тұрмыс деңгейін зерттеу бойынша үй шаруашылықтары іріктемесін құру әдістемесіне сәйкес статистикалық бағалау дәлдігінің көрсеткіштері ретінде іріктеменің стандартты қатесі және іріктеменің стандартты салыстырмалы қатесі пайдаланылады. Іріктеме көлемі республикалық деңгейде 4%-дан және өңірлік деңгейде 7%-дан аспайтын қатесі бар нәтижелерді алуды қамтамасыз етеді.

Әрбір стратада іріктелген алғашқы іріктемелі бірліктердің (АІБ) саны және әрбір АІБ үй шаруашылықтарының саны, сондай-ақ олардың аймақтар бойынша таратылуы 1-Кестеде көрсетілген.

1-кесте. Старталар бойынша алғашқы іріктемелі бірліктерді бөлу (қала және ауылдық жер)

	Үй шаруашылықтарының саны			АІБ саны		
	барлығы	қала	ауыл	барлығы	қала	ауыл
Қазақстан Республикасы	12000	6540	5460	400	218	182
Ақмола	840	360	480	28	12	16

Ақтөбе	780	360	420	26	12	14
Алматы	720	240	480	24	8	16
Атырау	510	300	210	17	10	7
Батыс Қазақстан	660	240	420	22	8	14
Жамбыл	630	270	360	21	9	12
Қарағанды	960	600	360	32	20	12
Қостанай	810	360	450	27	12	15
Қызылорда	600	240	360	20	8	12
Маңғыстау	540	330	210	18	11	7
Түркістан	840	360	480	28	12	16
Павлодар	660	270	390	22	9	13
Солтүстік Қазақстан	600	210	390	20	7	13
Шығыс Қазақстан	900	450	450	30	15	15
Нұр-Сұлтан қ.	600	600	-	20	20	-
Алматы қ.	810	810	-	27	27	-
Шымкент қ.	540	540	-	18	18	-

Салыстырмалы стандартты қатенің шамасын бағалау үшін айнымалы ретінде зерттеу үшін ең маңызды болып саналатын көрсеткіштер қолданылады. Халықтың тұрмыс сапасын зерттеу бойынша мұндай көрсеткішке «жалпы халықтың өз өміріне қанағаттануын бағалау» (1-10 балл шәкілі бойынша) жатады.

Төменде кестелерде 2022 жылғы халықтың тұрмыс сапасы бойынша үй шаруашылықтарын іріктеп зерттеу нәтижелері бойынша дәлдікті бағалау көрсеткіштері келтірілген.

Кестелерде келтірілген деректер алынған көрсеткіштің дәлдігін бағалау аймақтық деңгейде жеткілікті сенімді екенін көрсетеді. Салыстырмалы стандартты қателік коэффициентінің шамасы Жетісу облысы бойынша 4,71% максималды мәнге ие болады. Осылайша, бұл көрсеткішті бағалау сенімді (салыстырмалы стандартты қателік коэффициентінің мәні 5% - дан аз).

2-кесте. Көрсеткіштердің дәлдігін бағалау сипаттамасы 2022 жылғы халықтың тұрмыс сапасы бойынша үй шаруашылықтарын зерттеу нәтижелері бойынша

	Жалпы халықтың өз өміріне қанағаттануын бағалау (1-10 балл шәкілі бойынша)	Стандартты іріктеу қатесі (Se), %	Салыстырмалы стандартты қате (RSE), (вариация коэффициенті), %	Шекті қате, %	Стандартты ауытқу
Қазақстан Республикасы	7,6	0,0319	0,42%	0,0626	3,47
Ақмола	7,8	0,0555	0,71%	0,1088	1,25
Ақтөбе	6,8	0,0449	0,66%	0,0880	1,23
Алматы	7,3	0,0466	0,64%	0,0914	1,25
Атырау	7,0	0,0712	1,01%	0,1396	1,56
Батыс Қазақстан	7,9	0,0658	0,83%	0,1289	1,49
Жамбыл	8,2	0,2266	2,76%	0,4441	5,83
Қарағанды	8,0	0,0500	0,62%	0,0979	1,26

Қостанай	8,6	0,4055	4,71%	0,7947	8,90
Қызылорда	7,3	0,0514	0,71%	0,1007	1,29
Маңғыстау	6,6	0,0292	0,44%	0,0571	0,82
Түркістан	8,6	0,0394	0,46%	0,0772	0,97
Павлодар	8,4	0,0578	0,69%	0,1132	1,38
Солтүстік Қазақстан	7,8	0,0482	0,62%	0,0944	1,35
Шығыс Қазақстан	6,7	0,0428	0,64%	0,0840	1,10
Нұр-Сұлтан қ.	7,8	0,0694	0,89%	0,1359	1,70
Алматы қ.	7,4	0,0816	1,10%	0,1599	1,62
Шымкент қ.	7,2	0,0664	0,93%	0,1302	1,46

Төменде маңызды вариация көрінетін вариация коэффициентін есептеу берілген.

3 Вариация коэффициентінің есебі

	Вариация коэффициенті%	Қорытынды
Жалпы халықтың өз өміріне қанағаттануын бағалау (1-10 балл шәкілі бойынша)	45,42	Әр жолдың мәні орташа мәннен 7,6-дан $\pm 0,5$ -ке дейін ерекшеленеді. Вариация коэффициенті [40% - 50%] шегінде болғандықтан, популяция гетерогенді және вариация маңызды.

S.15.3 Іріктемемен байланысты емес қате

Іріктеуге байланысты емес қателерді талдау жүргізілмейді.

S.15.3.1 Қамту қатесі

Зерттеу барысында іріктеп алынған тұрғын үй табылмауына немесе оған адам қоныстанбауына немесе үй шаруашылығы зерттеуге қатысудан бас тартуына байланысты үй шаруашылығына сауал жүргізу мүмкін болмайтын жағдайлар орын алады. Зерттеуге қатысудан бас тарту орынсыз құбылыс болып табылады, өйткені іріктеменің көлемін қысқартады және негізінен іріктеменің ықтимал ығысуының қайнар көзі және бұрмаланған статистикалық нәтижелерге алып келеді. Деректерді алмау мәселесін жеңудің ең тиімді тәсілі әрбір жағдайды егжей-тегжейлі құжаттау болып табылады. «Алмастыруды болдырмау» қағидатын сақтау бойынша қиындықтар туған жағдайда, әрбір кластерде үй шаруашылықтарының саны 1/3 мөлшерінде (әрбір интервьюерге 10 үй шаруашылығынан) үй шаруашылықтарының резервтік тізімі көзделген. Жалпы алғанда әрбір кластерде 40 тұрғын үй таңдап алынады: атаулы іріктемеде – 30 және алмастырылатыны – 10. Сонымен қатар деректерді толық ала алмау жағдайларының орнын толтыру үшін сол елді мекендегі

барлық жауап берген үй шаруашылықтары үшін үлкен салмақтар беру арқылы салмақтарды түзетудің қарапайым сызбасын қолдану ұсынылатынын атап өткен жөн. Зерттеуге қатысудан бас тарту шамамен 5%-ды құрайды.

S.15.3.1.1 А2. Қамтуды арттыру-үлес

Қолданылмайды.

S.15.3.1.2 А3. Жалпы бірліктер-арақатынас

Қолданылмайды.

S.15.3.3 Жауап жоқ болу қателері

S.15.3.3.1 А4.Жауап жоқ болу бірлігі–үлесі

Қолданылмайды

S.15.3.3.2 А5. Жауап жоқ болу тармағы–үлесі

Қолданылмайды

S.16 Уақыттылық және ұқыптылық

S.16.1 Уақыттылық

S.16.1.1 TP1. Күту кезеңі–алғашқы нәтижелер

Нәтижелер «Қазақстан Республикасындағы халықтың тұрмыс сапасы» бюллетенінде жарияланады және есепті кезеңнің шілде айында жарияланады және түпкілікті болып табылады.

Шығарылған күні статистикалық жұмыстар жоспарында және ресми статистикалық ақпаратты тарату кестесінде бекітілді және жарияланды. ҚР СЖРА Ұлттық статистика бюросының сайты www.stat.gov.kz. ресми статистика // тұрмыс деңгейінің статистикасы // бюллетеньдер

S.16.1.2 TP2. Күту кезеңі–соңғы нәтижелер

Нәтижелер түпкілікті болып табылады.

S.16.2 Ұқыптылық

S.16.2.1 Ұқыптылық/TP3

Деректер ҚР Ұлттық статистика бюросы басшысының 2021 жылғы 23 қыркүйектегі №20 бұйрығымен және ресми статистикалық ақпаратты тарату кестесімен бекітілген статистикалық жұмыстар жоспарына сәйкес жарияланады. Нақты және жоспарланған күндер сәйкес келеді, 2022 жылы

жариялау мерзімдері бұзылған жоқ. 2022 жылға арналған Статистикалық жұмыстар жоспарына сәйкес, 2022 жылғы зерттеу қорытындылары бойынша Бюллетень ағымдағы жылдың 20 шілдесінде жарияланды.

S.17 Салыстырмалылық

S.17.1 Географиялық салыстырмалығы

Өңірлер арасында салыстырмалы.

S.17.1.1 Ағындардың айналы статистика бойынша ассиметриясы– коэффициент/СС1

S.17.1.2 Салыстырылатын уақытша қатарлардың ұзақтығы/СС2

Қазіргі заманғы шындықтар мен өзгеретін жағдайларды ескере отырып, статистикалық нысанды мерзімді қайта қарауға және жаңартуға байланысты кейбір мәліметтер бойынша динамикалық қатарлар салыстырмалы болмауы мүмкін.

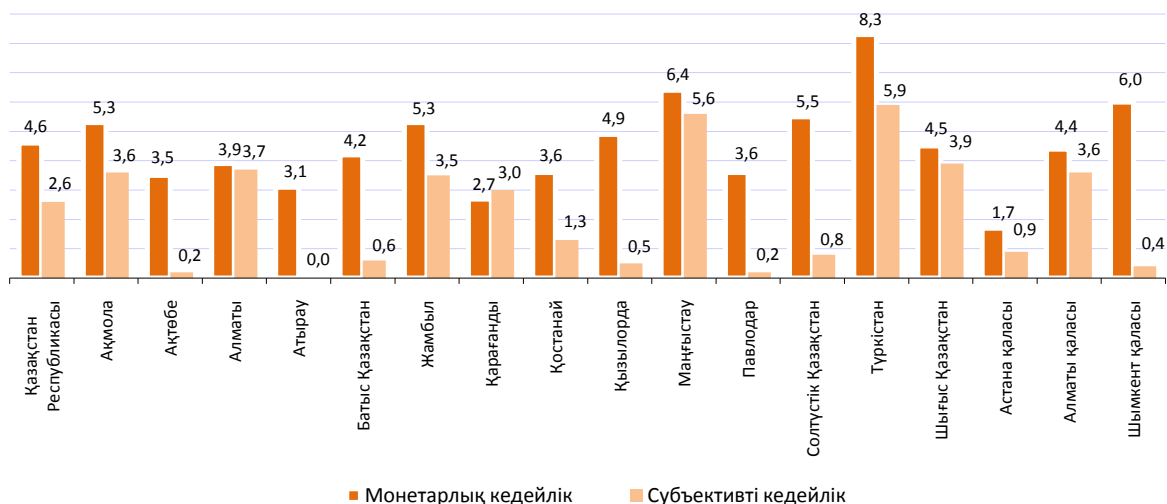
S.18 Келісушілік

S.18.1 Сыртқы келісушілік, айқасқан

Тұрмыс деңгейін зерттеу бойынша үй шаруашылықтарының үлгісін құру әдістемесі Дүниежүзілік банк сарапшыларының 2010 жылға арналған «өмір сүру деңгейін бағалау бойынша үй шаруашылықтарын зерттеу үшін жаңа үлгіні әзірлеу» бірлескен экономикалық зерттеулер жобасын іске асыру шеңберіндегі ұсыныстары негізінде әзірленді. Бұл әдіс әлемдік тәжірибеде қабылданған іріктеу әдістеріне сәйкес келеді және сапалы статистикалық мәліметтер алуды қамтамасыз етеді.

2022 жылдың 1 тоқсанындағы монетарлық кедейлік пен субъективті кедейлікті салыстырмалы талдау

пайызбен

Ресми монетарлық кедейлік пен субъективті кедейлікті салыстыру, мұнда халықтың материалдық қамсыздандыру деңгейін анықтайды. Диаграммадан көріп отырғанымыздай, бірқатар өңірлерде деректердің жеткілікті жақын тәуелділігі тіркелген, мысалы, Алматы ($\pm 0,2$), Қарағанды ($\pm 0,3$) және Шығыс Қазақстан ($\pm 0,6$). Сонымен қатар, деректердің салыстырмалығында үлкен айырмашылық бар бірқатар аймақтарда ерекшеліктер бар, бұл қосымша тексеруді қажет етеді. Жалпы, деректер бір-бірімен салыстырылады, бұл диаграммада айқын көрінеді.

S.18.2 Ішкі келісушілік

Қазақстан Республикасының өңірлерінде жалпы халықтың өз өміріне қанағаттануын бағалау (1-10 балл шәкілі бойынша) салыстырмалы талдау

пайызбен

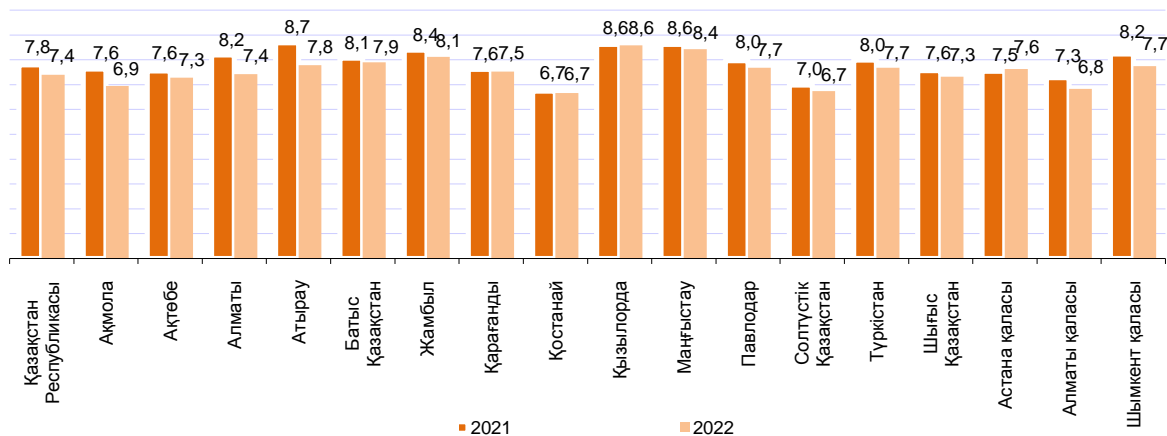

Диаграмма көрсеткендей, жалпы халықтың өз өміріне қанағаттануын бағалау Қызылорда, Маңғыстау және Жамбыл облыстарында, ал ең азы

Қостанай, Солтүстік Қазақстан және Ақмола облыстарында байқалды.

S.19 Жүктеме

D 008 «үй шаруашылықтары құрамының бақылау карточкасы», D 002 «Халықтың тұрмыс сапасы» статистикалық нысандарында сауалнамаға қатысқан респонденттердің өміріне қанағаттану деңгейі, тұрмыс жағдайлары, денсаулығы, қаржылық жағдайы, тұратын тұрғын үй сапасы, ауыз судың сапасы, бос уақыттың болуы, оның ішінде денсаулық сақтау саласындағы мемлекеттік қызметтерге қанағаттану туралы ақпарат көрсетіледі, білім беру және өмір сүру деңгейінің басқа аспектілері. Деректерді жинау қағаз тасығышта жүзеге асырылады. 2022 жылы сауалнамаға 15 жастан асқан 11939 үй шаруашылығының бір мүшесі жауап берді. Ақпаратты өңдеу процестері жергілікті бағдарламалық кешендерді қолдана отырып автоматтандырылған, кіріс және шығыс ақпаратын бақылау қарастырылған. Әкімшілік деректер пайдаланылмайды.

S.20 Деректерді қайта қарау

S.20.2 Деректерді қайта қарау/А6

Нысанды қайта қарау 2021 жылы болды, статистикалық нысан Қазақстан Республикасы Стратегиялық жоспарлау және реформалар агенттігінің ұлттық статистика бюросының интернет-ресурсында орналастырылды (www.stat.gov.kz) респонденттерге арналған бөлімде-2022 жылға арналған Статистикалық нысандар-жылдық Нысандар.

2022 жылға арналған ресми статистикалық ақпаратты қайта жариялау болған жоқ.

S.21 Статистикалық деректерді өңдеу

S.21.1 Бастапқы деректер

Статистикалық ақпаратты жинау респонденттің статистикалық нысанды өз бетінше толтыруы арқылы жүзеге асырылады. Респондент-15 жастан асқан үй шаруашылығының мүшесі. Статистикалық нысанды толтыру кезінде респондент ұсынылған сұрақтарға жауап беру кезінде жеке сезімдерді (сезімдерді) басшылыққа алады. Респонденттің қанағаттану

деңгейі ұсынылған 1-ден 10-ға дейінгі шкалаға сәйкес анықталады, мұнда 1-ден 3-ке дейін – қанағаттанбау, 4-тен 7-ге дейін-ішінара қанағаттану және 8-ден 10-ға дейін-толық қанағаттану.

S.21.2 Зерттеу кезеңділігі

Жылына бір рет

S.21.3 Алғашқы статистикалық деректерді жинау әдісі (тәсілі)

Деректерді жинау әдісі сұхбаттасу әдісімен жүзеге асырылады. Деректерді жинау D008 «Үй шаруашылықтары құрамының бақылау карточкасы» және D002 «Халықтың тұрмыс сапасы» статистикалық нысандарын толтыру арқылы қағаз жеткізгіште жүзеге асырылады. Бастапқы статистикалық деректерді жинау интервьюерлердің өмір сүру деңгейін бағалау бойынша үй шаруашылықтарын іріктеп тексеру бойынша жалпымемлекеттік статистикалық байқаулар жүргізу кестесіне сәйкес жүзеге асырылады. Деректерді тіркеу сауалнама әдісімен жүргізіледі. Зерттеудің негізгі компоненті: негізгі сұхбат, оның барысында үй шаруашылығымен алғашқы байланыс орнатылады, үй шаруашылығының барлық мүшелерінің тізімі жасалады және жалпы үй шаруашылығы және үй шаруашылығының әр мүшесінің жеке сипаттамалары туралы негізгі ақпарат жиналады.

S.21.4 Алғашқы статистикалық деректердің анықтығы

Деректерді өңдеу рәсімі деректерді редакциялауды, импутацияны және агрегаттауды қамтиды. Өндеудің бірінші кезеңінде деректер қорын редакциялау және оны жұмыс қалпына келтіру жүзеге асырылады. Ол үшін бақылаудың мынадай түрлері жүргізіледі:

1) экстремалдық мәндерді (аутлайерлер) анықтау үшін бақылау. Көрсеткіштердің экстремалдық мәндерінің аясы интервалдан тыс орналасады, оның шекарасы орташа квадратты ауытқу шамасына көрсеткіштердің орташа мәнінен ауытқуымен айқындалады;

2) сандық көрсеткіштердің ең жоғарғы және ең төменгі мәндері талданады;

3) респонденттерден түскен ақпараттың сапасын бағалау. Осы мақсатта

сауалнаманың әр бөлімінде логикалық бақылау жүйесі құрылады, ол енгізу қателерін де, үй шаруашылықтарының тіркеу қателерін де жоюға мүмкіндік береді.;

4) әр түрлі статистикалық нысандардан алынған ақпараттың логикалық байланысына негізделген бақылау. Екі жақты сұраулардың көмегімен сұрақнамалар арасындағы өзара байланыс тексеріледі, нысандарды толтырудың толықтығы бақыланады.

S.21.5 Импутация-үлесі/А7

Қолданылмайды.

S.21.6 Түзету

Жүзеге асырылмайды.

S.21.6.1 Маусымдық ауытқуларға түзетулер

Халықтың өмір сүру сапасы бойынша статистикалық нысан бойынша деректерді жинау жылына бір рет жүзеге асырылатындықтан, маусымдық ауытқуларға түзету жүргізілмейді.

S.22 Ескерту

Деректердің сапасын қамтамасыз ету жөніндегі жұмысты жалғастыру.